

HUMANITIES INSTITUTE
Serhat Tertemiz, MA

DÜNYA GÜZELİ (1985) FAKİR BAYKURT (1929 - 1999)

İçindekiler

Dünya Güzeli
Göz Masalı
Tuz Masalı
Mercan Kız
Bayılan Baba
Akyıldız'ın Anası
Katmerin Ortası
Yeraltı Padişahı
Bin Bir Becerikli Çıkrık
Ardıç Dalı Kız
Avcı Köse
Komşu Nineler
Sihirli Tencere

Hakkında

"*Dünya Güzeli*, Papirüs'ün Masallar dizisinin birinci kitabı olarak yayınlanmıştır. 1. basım 1985 Orta Doğu Yayınevi Oberhausen Almanya, 2. Basım 1993 Orta Doğu Yayınevi Oberhausen Almanya, 3. basım Şubat 2000 Papirüs'te yayınlanmıştır. Kitabı resimleyen oğlu Tonguç Baykurt'tur. Kitap 158 sayfadır. Kitabın içinde 13 bölüm yer almaktadır. (...) Fakir Baykurt, kitabın ön sözünde *Dünya Güzeli*'ni nasıl kaleme aldığını şu cümlelerle anlatmaktadır : "..... Çocuklara masal anlatmak, okumak zararlı değil, yararlıdır. Özellikle anadili gelişiminde masalların değeri yüksektir. '*Dünya Güzeli*' ile '*Saka Kuşları*'ndaki masaları derleyip tarayıp yazarken çocukları, özellikle yurtdışındaki işçi çocuklarını düşündüm. Oralarda babaları bir işte, anaları başka bir işte çalışıyor. Nineleri, dedeleri ise yurttan... 'Ninesiz, dedesiz büyüyor, bari masalsız büyümesinler!' dedim (Yanardağ 2005, 53)".

DÜNYA GÜZELİ

Kişiler

Küçük Oğlan (Sosyal/Sorumlu) Anlatının başkarakterleri olan Küçük Oğlan kör bir çiftçinin oğludur. Kendisi haricinde iki erkek kardeşi vardır. Babasının görmeyen gözlerini iyileştirmek amacıyla mucizevi niteliklere sahip olan toprağı bulmak için plan yapar ve uzun süre onu arar. Mucizevi niteliklere sahip atı sayesinde amacına ulaşır. Anlatının sonunda vefası, fedakarlığı, azmi ve sabrı dünya güzeline sahip olmasıyla ödüllendirilir.

Öngörülü "Küçük Oğlan sıranın kendisine geldiğini anladı. Evik çabuk hazırlanmaya başladı. Önce tavlaya girdi. Ama babasının atları arasında bir at seçemedi" (Baykurt 2016, 6).

Planlı "Tay kırk gün arpa, üzüm, kuru ot yedi. Tarlaya kırk gün su aktı. Kırkbirinci gün, Küçük Oğlan tayı tarlaya götürdü. Yerinde duramaz bir aslana dönmüştü" (Baykurt 2016, 7).

Uysal "Delikanlı, padişahlar insandan bir şey istedi mi, hayır denilmeyeceğini öğrenmişti. "Gider ararım padişahım..." dedi" (Baykurt 2016, 10).

Vefalı “Benim bir kör babam vardı. Ağabeylerim ona ilaç aramaya çıktı. Ama bulup getiremediler. Sonra ben çıktım. Sonunda seninle buluştuk” (Baykurt 2016, 17).

Sabırlı “Babacığım, epey geç oldu! Ama sonunda gözlerinin ilâcını getirdim sanırım...” dedi” (Baykurt 2016, 18).

Gezgin Adam Anlatıda bilge rolünü üstlenmiş bir anlatı kişisidir.

Adam Gözleri kör olan çiftçi babadır.

Büyük Oğlan Ailenin en büyük erkek çocuğudur.

Ortanca Oğlan Ailenin ortanca erkek çocuğudur.

Padişah Ülkenin sahibidir.

Vezir Padişahın baş yardımcısıdır.

Detaylı Olay Örgüsü

Küçük Oğlan'ın Babasının Gözlerini İyileştirmeye Çalışması Yaşlılığından dolayı gözleri görmemeye başlamış olan bir adama Gezgin Adam, daha önce kimsenin ayak basmamış olduğu bir yerden toprak alıp gözlerine sürmesiyle gözlerinin iyileşeceğini söyler. Bunun üzerine yaşlı adamın üç oğlu mucizevi güce sahip toprağı aramaya başlar. Büyük Oğlan Merdan dağından toprak getirir. Fakat yaşlı adam daha önce oraya ayak basmıştır. Ortanca Oğlan Aladağ'daki Turnaca düzlüğünden toprak getirir. Fakat yaşlı adam daha önce orada ördek avlamış olduğunu söyler. Kardeşlerinin yoğun çabalar göstermelerine rağmen başarısız olduklarını gören Küçük Oğlan iyi bir at seçmeye ve onu kırk gün sulanmış bir tarlada sınamaya karar verir. Küçük Oğlan alnında aklık olan bir atı kırk gün besler ve onu çamurlu tarlada sınar. Atın hazır olduğuna kanaat getirdiğinde yola çıkar. Ulu Orman'daki Durugöl'de parlak bir kuş kanadı bulan Küçük Oğlan onu alır. Akşamleyin bir handa geceler. Fakat başkentte kalmış olan ve padişahın geceleri ışık yakılmaması yasağını çiğneyen Küçük Oğlan tutuklanır.

Küçük Oğlan'ın Dünya Güzeliyle Tanışması Ceza olarak padişah Küçük Oğlan'dan ışık saçan kanatların sahibi olan kuşu bulmasını ister. Mucizevi atı tarafından yönlendirilen Küçük Oğlan Altın dağındaki Salkım Suyu'nda kurduğu tuzakla istenen kuşu yakalar. Ardından padişah vezirinin yönlendirmesiyle kuş için fil dışından yapılmış bir kafes ister. Küçük Oğlan yeniden atının yönlendirmesiyle Altın dağındaki Salkım Suyu'nda istenen fil dişlerini bulup padişaha götürür. Padişah yeniden vezirinin yönlendirmesiyle Küçük Oğlan'dan dünya güzelinin bulunmasını ister. Atının yönlendirmesiyle Yedigöller'e giden Küçük Oğlan bir gül demetiyle Dünya Güzeli'ni yakalayıp padişaha götürür. Dünya Güzeli yaşlı padişahla evlenmeyi kabul etmez ve ona gençleşmenin sırrını verir. Padişahın emri üzerine Küçük Oğlan Yedigöller'deki al ve ak kısırakların sütlerini sağıp getirir. Sütle yıkanan padişah eriyerek ölür. Vezir de padişahla aynı kaderi paylaşır. Kısırakların sütleriyle yıkanan Küçük Oğlan yakışıklı bir delikanlıya dönüşür. Dünya Güzeli'yle birlikte köyüne dönen Küçük Oğlan babasının gözlerini iyileştirir.

Temalar

Adalet *Dünya Güzeli* adlı masalda Baykurt, gözleri kör olan babasını iyileştirmek amacıyla yola çıkan ve zorlu görevlerin üstesinden gelip Dünya Güzeli'yle evlenmeyi başarıp babasının gözlerini açan Küçük Oğlan'ın öyküsünü anlatır. Ülkenin yöneticisi olan Padişah Küçük Oğlan'ın kendi çabalarıyla kazandığı şeylere sahip olmaya çalışır. Fakat anlatının sonunda Padişah'ın bu haksız hak iddia etme çabaları cezalandırılır. Küçük Oğlan ise emeklerinin karşılığında ödüllendirilir.

GÖZ MASALI

Kişiler

Padişah Ülkenin en büyük toprak sahibidir. Acımasızlığıyla ön plana çıkar.

Emir Padişah'ın küçük oğludur.

<i>Demir</i>	Anlatının başkarakteri Padişah'ın büyük oğludur.
<i>Hasan</i>	Sarayda görevli olan bir bakıcıdır.
<i>Esmâ</i>	Demir'in evlenmek istediği kadın anlatı kişisidir.
<i>Mustafa</i>	Esmâ'nın aşık olduğu anlatı kişisidir.

Detaylı Olay Örgüsü

Demir'in Evlenmek İstemesi Neredeyse bütün ömrü boyunca hükmettiği halka zulmetmiş olan Padişah yaşlanmıştır ve bundan dolayı yerini oğullarından birine devretmeye hazırlanmaktadır. Emir ve Demir adlı oğullarından büyük olanı Demir'dir. On sekiz yaşına gelmiş olan Demir babasına evlenmek istediğini söyler. Padişah Demir'e sarayındaki kızlardan biriyle evlenmeyi teklif eder. Fakat saraydaki kızları iyi tanıyan ve onlarla çokça zaman geçirmiş olan Demir saraydan olmayan bir kızla evlenmek ister. Bunun üzerine Padişah oğluyla birlikte ülkeyi gezmeye başlar. Demir kız beğenmekte zorlanır. Başkente gelindiğinde bir handa dinlenilir. Dinlenme sırasında hana tamamen örtünmüş bir anneyle kızının girdiği görülür. Kızın sesini duyan ve onun yüzünü gören Demir, onunla evlenmekte karar kılar.

Demir'in Ölmesi Bakıcı Hasan anneyle görüşür ve ona padişahın oğlunun kızla evlenmek istediğini söyler ve ondan adresini vermesini ister. Kireçyolu 32 numarada oturan anne Esmâ'nın Mustafa'yı sevdiğini ve sevenlerin birbirinden koparılmasının doğru olmayacağını söyler. Bunun üzerine Mustafa askere alınır. Demir'le Esmâ'nın düğünü başlar. Geleneğe göre gelinle damat kentin girişine yapılan bir evden kırk gün boyunca halkı selamlamalıdır. Bakışlarıyla nefret saçan halk Demir'in hasta olmasına ve düğünden hemen sonra ölmesine sebep olur. Askerden dönen Mustafa Esmâ'ya kavuşur. Halkın öfkeli ve başkaldırıcı bakışları Demir'in korkmasına ve kendisinden tiksiniyerek ölmesine sebep olur.

Temalar

Öfke *Göz Masalı* adlı masalda Baykurt, on sekiz yaşına basmış olan Demir adındaki şehzadenin evlenmek istemesi ve Esmâ adındaki avam sınıfından olan bir kızla evlenmek istemesi sonucunda yaşananları anlatır. Esmâ Mustafa'ya aşiktir ve onunla evlenmek istemektedir. Bundan dolayı Mustafa askere alınır. Sevenlerin zorla birbirinden ayrıldığına tanık olan halk öfkeli ve düşmanca bakışlarıyla Demir'in hastalanıp ölmesine sebep olur. Böylece sevenler birbirine kavuşur.

TUZ MASALI

Kişiler

Küçük Kız (Açık/Sosyal) Anlatının başkahramanı olan Küçük Kız Padişah'ın en küçük kızıdır. Sarayın haremde düşündürücü sohbetler yapmayı seven Küçük Kız Padişah'ın sorduğu bir soruya vermiş olduğu akıllıca bir cevap nedeniyle yedi yıl hücrede kalır. Ardından ülkenin en yoksul adamıyla evlendirilir. Rüyasında Hızır Baba'yı gören Küçük Kız çok çalışarak ve baht dönüşü yaşayarak zenginleşir. Babası olan Padişah'a önemli bir ders verir.

Zeki "Küçük kız, haremde bakıcılarıyla düşündürücü konuşmalar yapmayı severdi. Babasının kendisini bir sınava çektiğini sanarak, düşündü düşündü, akıllıca bir yanıt hazırladı" (Baykurt 2016, 29).

Mutsuz "Küçük kızla yoksul delikanlı, o gece bir parça kuru ekmeği yiyip, birer tas su içtiler. Ağlaya ağlaya yatıp uyudular" (Baykurt 2016, 30).

İradeli "Ben evin çevresine bir bahçe çevireyim! Ektiğimiz sebzeler yeşerince satarız! Parasıyla ekmeği, peyniri, pekmezi alırız!" (Baykurt 2016, 30).

Planlı "Çünkü onların tuzu yok! Yemeklerin tadını getiren tuzdur! Onun için ben babamı tuz kadar severim!" deyince padişah iki dizinin üstüne kalktı" (Baykurt 2016, 33).

<i>Padişah</i>	Ülkenin en büyük mülk sahibidir ve üç kızı vardır.
<i>Başvezir</i>	Padişah'ın başbakanıdır.
<i>Hanım Sultan</i>	Padişah'ın eşidir.
<i>Büyük Kız</i>	Padişah'ın en büyük kızıdır.
<i>Ortanca Kız</i>	Padişah'ın ikinci büyük kızıdır.
<i>Yoksul Delikanlı</i>	Küçük Kız'la evlenen yoksul anlatı kişisidir.
<i>Hızır Baba</i>	Doğaüstü güçlere sahip olan ve anlatıdaki baht dönüşünü gerçekleştiren kişidir.

Detaylı Olay Örgüsü

Paranoyak Padişah'ın Küçük Kız'ını Cezalandırması Uyku sırasında sürekli kötü rüyalar gören Padişah, bir gece rüyasına giren sarı tüylü, mavi gözlü biri tarafından sarayda kendisini sevmeyen biri olduğu konusunda uyarılır. Bunun üzerine Padişah Başvezir'iyle birlikte kimin tarafından sevilmediğini düşünmeye başlar. Başlangıçta vezirinden şüphelenen Padişah ardından Başvezir'den ve Hanım Sultan'dan şüphelenir. Ancak Başvezir Padişah'ı onların kendisini sevdiği konusunda ikna eder. Kızları tarafından sevilmediğine kanaat getiren Padişah onları teker teker huzuruna çağırır. Büyük Kız Padişah'a onu baklava kadar sevdiğini, Ortanca Kız ise onu Şurup kadar sevdiğini söyler. Verilen cevapları beğenmesi üzerine Padişah iki kızını Akdeniz seyahatine gönderir. Son olarak Padişah Küçük Kız'ına kendisini sevip sevmediğini sorar. Haremde düşündürücü sohbetler yapmayı seven Küçük Kız Padişah'a onu her yemeğe tat veren tuz kadar sevdiğini söyler. Babasına olan sevgisini acı tuza benzetmesi üzerine Küçük Kız hücreye atılır. Yedi yıl süren seyahatten sonra saraya geri dönen iki kızın evlendirilmesine karar verilir. Padişah Küçük Kız'ı ülkenin en yoksul adamıyla evlendirerek cezalandırmaya karar verir.

Küçük Kız'ın Padişah'a Ders Vermesi Küçük Kız Yoksul Adam'la evlendirilir. Tam olarak bir yoksul düğünü yapılır ve yeni evli çift kentin kenarındaki bir kulübeye yerleştirilir. Rüyalarında Hızır Baba'yı gören çift çalışmaya başlar. Küçük Kız bahçe ekmeye, Yoksul Adam'sa odun kesip kestiği odunları satmaya başlar. Kesilip satılan odunlar sayesinde bir eşek satın alınır. Küçük Kız bahçeden topladığı ürünleri satarak ev ekonomisine katkı sağlar. Kışın mağarada sakladığı odunların çobanlar tarafından yakıldığını gören Yoksul Adam kömüre dönmüş olan odunları eve getirir. Ertesi sabah kömürün altına dönüşmüş olduğu görülür. Altınların satılmasıyla Padişah'ın sarayına benzeyen küçük bir ev yaptırılır. Küçük Kız Padişah'ı yemeğe davet eder. Kızını tanımayan Padişah ikram edilen tuzsuz yemeklerden yer. En sonunda tuzlu yemeği yiyen Padişah diğer yemeklerin neden tatsız olduğunu sorar. Küçük Kız Padişah'a diğer yemeklerin tuzsuz olduğunu ve yemeğe tat veren şeyin tuz olduğunu söyler. Padişah Küçük Kız'ı tanıır ve onu cezalandırmakla hata ettiğini anlar.

Temalar

Sevgi *Tuz Masalı* adlı masalda Baykurt, her gece rüyasına giren sarı tüylü ve mavi gözlü bir adam tarafından sarayda kendisini sevmeyen birileri olduğu konusunda uyarılan padişahın küçük kızı tarafından sevilmediğine karar verip onu cezalandırmasını anlatır. Küçük Kız Padişah'ı sevmektedir fakat onun tarafından yanlış anlaşılmıştır. Çalışkanlığı ve Hızır Baba'nın yardımıyla Küçük Kız Padişah'a önemli bir ders verir ve onu ne kadar çok sevdiğini gösterir.

MERCAN KIZ

Kişiler

<i>Padişah</i>	Anlatının kötücül anlatı kişisi ülkenin en büyük mülk sahibidir.
<i>Adam</i>	Balıkçılık yapan ve yaşamını yitiren babadır.
<i>Kadın/Anne</i>	Balıkçının eşi ve oğlun annesidir.

Küçük Oğlan Anlatının başkahramanı babasının mesleğini icra eder.

Mercan Kız Gölden çıkarılan ve doğaüstü güçlere sahip olan bir kadın anlatı kişisidir.

Başvezir Padişah'ın başbakanıdır.

Detaylı Olay Örgüsü

Oğlan Babasının Yerini Alması Kıvrım kıvrım yolları, yemyeşil çayırları ve parıl parıl parlayan gölleriyle meşhur bir köyde yaşayan yerli halk balıkçılıkla geçinmektedir. Balıkçı halkın içinde yaşayan kadınlardan biri balık kokusundan tiksiniyor. Eşinden eve balık getirmemesini ister. Bir gün kadının eşi ölür ve kadın balık temizleyip yemekten kurtulur. Nişanlı kızını evlendirir ve büyümüş olan oğlunun balıkçı olmasını istemez. Kadın, çalışmak isteyen oğluna babasının çiftçi olduğu yalanını söyler. Bunun üzerine bazı mal ve mülkler satılarak çiftçiliğe girilir. Fakat ekilen tohumları kuşlar yer. Çiftçilikte başarısız olan oğul annesinin kendisine babasının mesleği konusunda yalan söylediğini anlar. Bunun üzerine kadın oğluna eşinin yükçülük yaptığını söyler. Yeniden bazı malları ve mülkleri satarak iki katır alınır. Fakat katırlardan birinin bacağı kırılır ve diğeri de boğularak ölür. Bunun üzerine kadın oğluna babasının balıkçılık yaptığını söylemek zorunda kalır. Babasından kalan aletleri alıp göle giden oğlan, balık tutup eve getirir. Fakat anne kokuşmuş olan balığı fırlatıp atar.

Mercan Kız'ı Elde Etme Yarışı Balığın Mercan Kız'a dönüştüğü ve evdeki bütün işleri yaptığı görülür. Anne Mercan Kız'ı oğluyla evlendirir. Bir ziyafet için Narlıköy'e doğru gittiği sırada Padişah Mercan Kız'ı görür ve ona aşık olur. Başvezir'e Mercan Kız'ın eşinin idam edilmesini ve onun kendisine getirilmesini emreder. Fakat Başvezir halkın tepkisini çekmemek için oğlana imkansız görevler vermeyi ve başarısız olduktan sonra onun idam edilmesini önerir. Oğlan Başvezir'in istediği on bin kilo ağırlığındaki balığı ve yumurtadan çıkan kuyruklu erkek hayvanı Mercan Kız'ın yardımıyla göldeki balıklardan alır. Başvezir'in istediği bıyıklı, çingiraklı ve kamçılı bebeği de bulması üzerine Padişah'la Başvezir korkudan ölür ve sevgililer büyük bir beladan kurtulmuş olur.

Temalar

İtibar *Mercan Kız* adlı masalda Baykurt, babasının ölümünden sonra onun mesleğini icra etmeye başlayan oğlun gölde avlamış olduğu bir balığın Mercan Kız'a dönüşmesini ve Padişah'ın ona aşık olup elde etmeye çalışmasını anlatır. Mercan Kız'ı oğlanın elinden almaya çalışan Padişah ona yapılması imkansız görevler verir. Fakat oğlan Mercan Kız'ın yardımıyla bütün görevleri başarır. Açgözlülüğüne yenik düşen Padişah Mercan Kız'ın gücü karşısında korkudan ölür.

BAYILAN BABA

Kişiler

Çiftçi Anlatının başkahramanı bir baba adaydır.

Eş Çiftçinin eşi bir anne adaydır.

Ebe Ana Çiftin çocuğunu dünyaya getiren kadın anlatı kişisidir.

Hızır Doğaüstü güçlere sahip boz atlı bir erkek anlatı kişisidir.

Elif Doğan kız çocuğunun adıdır.

Detaylı Olay Örgüsü

Kadının Gebe Kalması Çiftçiyle eşinin hali vakti yerindedir. Bağları, bahçeleri ve tarlaları oldukça verimli olduğu gibi sağlıkları da yerindedir. Fakat çiftin en büyük derdi çocuk sahibi olamamaktır. Bundan dolayı her gün tanrıya çocuk sahibi olmak için yakarır ve her gece damın üzerinde birbirlerine sarılırlar. Günlerden bir gün beklenen gerçekleşir ve kadın gebe kalır. Çift, doğacak çocuğu sabırsızlıkla bekler. Çocuğu olmayan diğer çiftleri üzmemek için mutluluklarını gizlerler. Doğum zamanının yaklaşması ve sancıların artmasıyla birlikte kadın bir konuda endişelenmeye başlar.

Doğum Sırasında Erkeğin Bayılması

Zira kadın hem çevresindekilerden hem de aile büyüklerinden çocuğun bütün sorumluluğunu kadının üstlendiğini ve babaların doğan çocukla ilgili hiçbir sorumluluk almadıklarını duymuştur. Bir süre sonra sancıları iyice şiddetlenir. Son bir feryadın ardından gümüşü renkli bir kız çocuğu dünyaya gelir. Eşinin çığlığını duyan adam tedirginlikten bayılır. İhtiyaç sahibi bir köylüye yardıma giden Hızır, babayı baygın halde bulur. Hızır köylülere haber verip babaya yardıma gelmelerini sağlar. Hızır okura babaların da anneler kadar zorluk ve acı çektiği iletisini verir.

Temalar

Aile *Bayılan Baba* adlı masalda Baykurt, maddi ve manevi hiçbir sorunu olmamasına rağmen çocuk özlemiyle yanıp tutuşan bir çiftin çocuk sahibi olma macerasını anlatır. Çocuğun doğumunun yaklaştığı dönemlerde anne, babaların çocuklar konusunda sorumsuz olduklarına dair duyduğu söylemleri hatırlar. Baba çocuğunun doğum anı sırasında tedirginlikten bayılır. Olayın yaşandığı sırada Hızır köylülere babaların da anneler kadar çocuklarına değer verdiklerini ve ebeveynler arasında ayrımcılık yapılmaması gerektiğini söyler.

AKYILDIZ'IN ANASI

Kişiler

Genç Adam Ailesinin geçimini sağlamakta zorlanan bir babadır.

Ana Genç Adam'ın yaşlı annesidir.

Detaylı Olay Örgüsü

Oğlun Ailesine Bakamaması Çok güzel bir ülkede yaşayan yerlilerin toprağı işleyecek gerekli araçları yoktur. Bazı dönemlerde hiç yağmur yağmadığı için kuraklık yaşandığı gibi bazı dönemlerde de aşırı derecede yağmur yağıp seller yaşandığı için toprak ekip biçilememektedir. Ekecek toprağı olan azınlık topladığı ürünle ancak kışın yarısını çıkarabilmektedir. Çoğu yerli açlık ve yoksulluktan hayatını kaybeder. Özellikle de çocuklu annelerin hayatlarını kaybettiği görülür. Oğlu, gelini ve torunlarıyla birlikte yaşayan anne bütün olumsuzluklara rağmen mutludur. Ailesine yük olmamak için çok az yer ve çok az içer. Oğluna Akyıldız adını vermiştir. Akyıldız ailesini doyurmakta çok zorlanmaktadır ve ne yapması gerektiğini kara kara düşünmektedir.

Oğlun Annesini Öldürmesi

Ailesinin geçimini sağlayamayan Akyıldız aileden bir boğazın eksilmesi amacıyla annesini öldürmeye karar verir. Bir sabah annesini komşu köye gezmeye götürme bahanesiyle evden dışarı çıkarır. Annesini ıssız bir yere götürüp yere iterek öldüren Akyıldız, onun yüreğini çıkarmaya, onu özledikçe yüreğe bakmaya karar verir. Köye dönerken ayağını bir taşa çarpmasıyla Akyıldız'ın kuşağındaki anne yüreği feryat etmeye başlar. Oğluna iyi olup olmadığını sorar.

Temalar

Sevgi *Akyıldız'ın Anası* adlı masal, bir annenin evladına duyduğu sevginin ne kadar büyük olduğunu anlatan trajik bir anlatıdır. Ailesinin geçimini sağlayamayan baba annesini öldürerek sofradan bir boğaz eksiltmeye karar verir. Baba annesini öldürür. Annesini özlediği zamanlarda hasret gidermek için onun yüreğini söker. Geri dönüş yolunda babanın ayağını taşa vurması üzerine annenin yüreği oğluna bir şey olup olmadığını merak ederek feryat etmeye başlar.

KATMERİN ORTASI

Kişiler

Çiftçi Babasından kalan bir tarlada çalışan aile babasıdır.

Eş Çiftçinin eşidir.

Ramazan Koyun otlatan oğuldur.

<i>Bayram</i>	Eşekle odun taşıyan oğuldur.
<i>Çetin</i>	Kalaycı çırağı olan oğuldur.
<i>Metin</i>	Babasına azık taşıyan oğul anlatının başkarakteridir.

Detaylı Olay Örgüsü

Metin'in Söylediklerinin Anlaşılammaması Vefat eden babanın toprakları dört oğul arasında paylaşılır. Üç oğul köye en yakın olan toprakları alırken umursamaz tavırları olan oğul köye en uzak olan toprakları alır. Bundan dolayı yoksul çiftçi her sabah güneş doğmadan uyanıp tarlada çalışmak için hazırlanır. Çiftçinin dört oğlu vardır. Ramazan koyunları kıra götürür, Bayram eşekle birlikte odun toplamaya gider, Çetin kalay ustasına çıraklık eder ve Metin ise babasına azık götürür. Sabahları kalkamayan anne, ilerleyen saatlerde hazırladığı haşhaşlı katmerleri Metin'le eşine gönderir. Metin kelimelerin yerini değiştirerek konuşur. Bundan dolayı çoğu zaman başkaları tarafından anlaşılmaz hatta deli olarak kabul edilir.

Metin'in Babası Tarafından Anlaşılammaması Üzerine Onun Katmerini Yemesi Uzunca bir yolu aşmış olan Metin'in karnı acıktır. Katmerlerden biraz yemeye niyetlenen Metin, uzaktan babasına seslenerek katmer yemek için izin ister. Yeniden anlaşılmaz bir şekilde konuşması üzerine baba tarafından anlaşılammayan Metin, babanın onay vermesi üzerine katmerlerin ortasını yemeye başlar. Ardından Metin babasının yanına gider ve baba katmerin ortasının yendiğini görür. İkili arasında geçen konuşma sonucunda baba oğlunun yeniden kelimelerin yerini değiştirerek konuştuğunu ve bundan dolayı onu anlayamadığını anlar. Eve döndüğünde baba eşine Metin'in ne yaptığını anlatır. Anne yaşananları gülerek dinler ve diğer günler Metin'in de yemesi için eşine daha çok katmer yapar.

Temalar

Aile *Katmerin Ortası* adlı masalda Baykurt, ailevi ilişkilerin sağduyu ve hoşgörü üzerine kurulması gerektiği iletisini verir. Ailenin en küçük üyesi olan ve ailesinin iyiliğini düşünen oğul babasının ölümünün ardından köye en uzak olan tarlayı almak zorunda kalır. Evlendikten sonra dört oğlu olur. En küçük oğlu anlaşılmaz bir şekilde konuşur. Evden tarlaya giderken saatler geçiren ve tarlada çok çalışan baba oğlunun tuhafliklarına hoşgörü ve sağduyu gösterir.

YERALTI PADİŞAHI

Kişiler

<i>Baba</i>	Üç kardeşin babasıdır. Hasta yatağına düşmüştür.
<i>Yeraltı Padişahı</i>	Yeraltında yaşayan kötücül bir anlatı kişisidir. Babanın kekliğini çalmıştır.
<i>Küçük Oğlan</i>	Babanın en küçük oğludur.
<i>Ortanca Oğlan</i>	Babanın ortanca oğludur.
<i>Büyük Oğlan</i>	Babanın en büyük oğludur ve diğer kardeşlerin ağabeyidir.
<i>Algül</i>	İlk konakta karşılaşılan sarışın ve pembe yanaklı güzeldir.
<i>Morgül</i>	İkinci konakta karşılaşılan mavi gözlü güzeldir.
<i>Gülbahar</i>	Üçüncü konakta karşılaşılan güzeldir.
<i>Akça Baba</i>	Üç kardeşe yol gösteren ve onlara sihirli kılıçlar veren anlatı kişisidir.

Detaylı Olay Örgüsü

Üç Kardeşin Kekliği Aramaya Gitmesi Kekliğini Yeraltı Padişahı'na kaptırmış olan Baba, zaman içinde çok sevdiği avcılığı yapamadığı için hasta düşer. Baba üç oğluna kekliğinin geri

alınmasıyla iyileşebileceğini söyler. Bunun üzerine üç oğul keklığı padişahı geri almak için yola çıkar. Tabelanın gösterdiği “Gelmez Yol”a giren üç oğul yol üzerinde üç farklı konak ve her bir konakta oturan üç farklı kızla karşılaşır. Algül, Morgül ve Gülbahar Yılan Padişahı, Dev ve Ejderha Padişahı tarafından tehdit edilmiştir. Yola devam eden üç kardeş Akça Baba’dan bazı nasihatler ve üç kılıç alarak kuyudan aşağıya inerler.

Kekliğin Bulunup Babaya Götürülmesi Yeraltına inen üç kardeş Akça Baba’nın verdiği kılıçlarla kartal yuvasındaki yavrulara saldıran Yılan Padişah’ını öldürür. Ardından kadınları zorla çalıştıran ve onların verdiği yemeklerle beslenen Devler Padişah’ını bir su kenarında öldürürler. Ejderhanın da öldürülmesiyle birlikte üç kardeş Yeraltı Padişah’ının sarayına girer. Keklik kardeşleri görür görmez ötmeye başlar. Yeraltı Padişah’ını uyandırmadan keklik yerinden alınır. Yeraltı Padişah’ının nasıl görüldüğünü merak ettikleri için yüzündeki peçeyi kaldırır. Yeraltı Padişahı güzeller güzeli bir kızdır. Saraydan çıkan kardeşler kartalın yardımıyla kuyudan çıkmayı başarırlar. Konakta yaşayan üç güzeli de alıp babalarının yanına dönen üç kardeş keklığı takdim eder ve ardından üç kardeş üç güzelle evlenir. Birlikte çalışır, köye yerleşir, evlerini yan yana kurar ve mutlu mesut yaşarlar.

Temalar

Dayanışma *Yeraltı Padişahı* adlı masalda Baykurt, Yeraltı Padişahı tarafından keklığı çalındığı için hasta düşmüş olan babalarını iyileştirmek adına zorlu bir maceraya kalkışan üç kardeşin öyküsünü anlatır. Üzerine anlatılan korkunç olaylar ve durumlara rağmen üç kardeş cesaretle Yeraltı Padişah’ını arayıp bulur. Akça Baba cesur kardeşlerin yanındadır. Onlara karşılaşacakları canavarları öldürmeleri için birer kılıç verir.

BİN BİR BECERİKLİ ÇIKRIK

Kişiler

Kız (Açık/Sosyal) Anlatının başkarakteri olan küçük kız annesini kaybettikten sonra üvey anne tarafından büyütülmüştür. Daha sonra öz babasını da kaybetmiş olan genç kız üvey babasından da hiç ilgi görmemiştir. Gözleriyle çaresiz ve mağdur olan her insanı görebilen Kız onların yardımına koşar. Elinden geldiğince herkese yardım eder. Herkese dostane bir şekilde yaklaşan ve herkesin yardımına koşan Kız Nine’nin çıkırlığıyla ödüllendirilir.

Duyarlı “Haydi bana derdini anlat! Benimkiler beklesin, kat kat katmer olsun! Şimdi senin derdini paylaşalım!” derdi. Acı, tatlı söyleşilerden, mis kokulu dağ çayı içmiş gibi tat alırdı” (Baykurt 2016, 70).

Olumlu “Kendi de konuştu mu, kuşlar gibi vicir vicir, bicir bicir konuşurdu. Söyledikleri önemsiz gibi görünürdü. Ama umutsuzu umutlandırır, dünyayı ballı incirler gibi tatlandırır” (Baykurt 2016, 70).

Canlı “Durduğu yerde durmaz, oturmaz, çevreyi çarşığı gezer dolaşır, dalların ucundaki gözler çit edip çiçek açasıya evine gelirdi” (Baykurt 2016, 70).

Dostane “Nineciğim yetiştim geldim!” Yaşlı kadın baktı, sanki kırk yıldır tanıyordu onu. Sanki uzak, o gurbete gelin olan kızı gezmeye gelmişti. “Hoş geldin! Gözüme gönlüme aydınlık getirdin! Gel gidelim kulübeme...” (Baykurt 2016, 71).

Yardımsever “Şimdi yakında bir şehirde oturuyor, kendi gibi kimsesizlerin, çaresizlerin yardımına koşuyordu” (Baykurt 2016, 74).

Nine Altı çocuğudan ayrı olan Nine köyün ucundaki bir kulübede yaşar.

Adam Uzun zamandır çıkırlığı izleyen ve onu çalan hileci bir adamdır.

Detaylı Olay Örgüsü

Yardımsever Kız’ın Ödüllendirilmesi Verimli toprakları ve doğal güzellikleriyle ünlü bir ülkenin köyünde yaşayan öksüz kızın gözleri yardıma muhtaç olan herkesi görebilmektedir. Kız görebildiği,

erişebildiği ve gücünün yettiği herkese yardım eder. Üvey bir anne tarafından büyütülen kız hiç şefkât görmemiştir. Babası öldükten sonra da üvey babadan hiç ilgi görememiştir. Buna rağmen ihtiyaç duyan herkesin yardımına koşar. Bir gün dere kenarında çamaşır yıkayan Nine'nin kazanını tepe üstündeki kulübesine götürmeye yardım eder. Nine rafın üstündeki tek serveti olan çıkırgı alıp bazı tekerlemeler söyler. Bunun üzerine tepsi çeşitli yemeklerle donatılır. Nine'nin sihirli çıkırgı sayesinde ikili altı gün boyunca ziyafet çeker. Birbirleriyle dertlerini paylaşırlar. Nine Kız'a ömrünün sonuna geldiğini söyleyerek çıkırgı ona hediye eder. Nine'nin ölümünün ardından Kız çıkırgı sayesinde defin işlemlerini gerçekleştirir.

Çıkırgın Kız'dan Çalınması Çıkırgın mucizevi özelliklerini bir süredir takip eden hileci adam onu Kız'dan çalıp evine götürür. Tekerlemeyi söylemesiyle çıkırgıdan çorba akmaya başlar. Fakat çıkırgı nasıl durduracağını bilmeyen hileci adam evin içine dolan çorbanın içinde boğulur. Çıkırgı bulmayı başaran kız ona seslenir. Kızın sesini duyan çıkırgı çorba akıtmayı durdurur. Böylece çıkırgı asıl sahibine kavuşmuş olur.

Temalar

Umursama *Bin Bir Becerikli Çıkırgın* adlı masalda Baykurt, ebeveynlerinden sevgi ve ilgi görememesine rağmen çaresizleri ve mağdurları görebilmek gibi olağanüstü bir yeteneği olan ve elinden geldiğince onların yardımına koşan Kız'ın ödüllendirilmesini ve kötülerin cezalandırılmasını anlatır. Dostane, yardımsever, cömert, duyarlı ve kibar kişiliği nedeniyle Kız Nine tarafından sihirli bir çıkırgı ile ödüllendirilir. Kız sihirli çıkırgı başkalarına yardım etmek için kullanır.

ARDIÇ DALI KIZ

Kişiler

<i>Ardıç Dalı Kız</i>	Anlatının başkahramanı ardıç dalından bir kızdır.
<i>Şehzade Ahmet</i>	Padişahın oğludur. Ardıç Dalı Kız'a aşık olur.
<i>Padişah Mehmet</i>	Ülkenin sahibi ve yöneticisidir.
<i>Vezir</i>	Padişahın bakanlarından biridir.
<i>Koca</i>	Ardıç Dalı Kız'ın babasıdır.
<i>Karı</i>	Ardıç Dalı Kız'ın annesidir.

Detaylı Olay Örgüsü

Çiftin Çocuk Sahibi Olması Çocukları olmayan bir çift her gece tanrıya çocuk sahibi olabilmek için yakarır ve gündüzleri doktora gidip verilen ilaçları tüketirler. Çocuk hasreti çeken çift, doğacak çocuğun ardıç ağacından olmasını bile kabul etmeye razıdır. Bir gün çiftin dileği kabul olur. Dünyalar güzeli bir kız çocuğu dünyaya gelir fakat kız ardıç dalındandır. Bundan dolayı küçük kız insanlara görünmemek için gün doğmadan önce ardıç ağaçlarının arasına saklanıp akşam vakitlerinde ebeveynlerinin yanına döner. Zaman içinde ardıç dalı kız büyür ve genç bir kız olur.

Ardıç Dalı Kız'la Şehzade Ahmet'in Aşkı Şehzade Ahmet, babası olan Padişah Mehmet'e evlenmek istediğini söyler. Saraydaki kızları beğenmemesi üzerine padişah veziri oğluyla birlikte ülkeyi gezmek ve ona seveceği bir kız bulmakla görevlendirir. Gündüzleri keklik avlayıp geceleri çadırında yatan şehzadenin çadırına giren Ardıç Dalı Kız şamdanların yerini değiştirir, şehzadenin şerbetini içer ve çok beğendiği şehzadeyi öpüp ardıçların arasına geri döner. Durumu fark eden şehzade gece nöbet tutar. Şehzade Ahmet Ardıç Dalı Kız'ı yakalar ve ikili birbirinden çok hoşlanır. Geceleri görüşmeye başlarlar. Durumu fark eden Vezir şehzadeyi alıkoyup saraya geri götürür ve onu kızıyla evlenmeye ikna eder. Derviş kılığına girip saraya giden Ardıç Dalı Kız Şehzade Ahmet'i bulur. Ardıç Dalı Kız'ı görmesiyle kendine gelen Şehzade Ahmet durumu Padişah Mehmet'e anlatır. Yapılan soruşturma sonucunda Vezir cezalandırılır ve Vezir'in kızından düğünden vazgeçildiği için özür dilenir. Ardından Ardıç Dalı Kız'ın annesiyle babası saraya getirilir ve düğün yapılır.

Temalar

Sevgi *Ardıç Dalı Kız* adlı masalda Baykurt, Şehzade Ahmet'le Ardıç Dalı Kız arasında geçen masalsı aşk öyküsünü anlatır. Saraydaki kızlardan biriyle evlenmek istemeyen Şehzade Ahmet hayatının aşkını aramaya çıkar. Bir ormanın kenarında Ardıç Dalı Kız'la tanışır. İkili birbirini görür görmez aşık olur. Veziri'n alıkoymasını ve baştan çıkarmasını da birlikte aşan ikili anlatının sonunda birbirine kavuşur.

AVCI KÖSE

Kişiler

Musa Yoğurt öğüten ağabeydir.

İsa Rüzgâr tutan ağabeydir.

Köse Anlatının başkahramanı Koca Deniz'i Kurutur. Keloğlan'ın kişilik niteliklerine sahiptir.

Kocakarı Üç kardeşin annesidir.

Hızır Baba Doğasütü güçleri olan ve anlatıdaki baht dönüşünü gerçekleştiren anlatı kişisidir.

Baba Köse'yi evinde ağırlayan aile babasıdır. Aslında bir dev olduğu ortaya çıkar.

Anne Köse'yi evinde ağırlayan bir ev hanımıdır. Aslında bir dev olduğu ortaya çıkar.

Detaylı Olay Örgüsü

Köse'nin Ağabeylerini Bulmaya Gitmesi Sabah vakitlerinde Musa yoğurt öğütmeye, İsa rüzgâr tutmaya ve Köse'ye Koca Deniz'i kurutmaya gider. Akşam vakitlerinde eve döndüklerinde anne onlardan kendilerine evlenecek birer kız bulmalarını ister. Üç oğul evlenebilecekleri birer kız bulmak için evden ayrılırlar. Fakat eve yalnızca Köse döner. Bunun üzerine anne Köse'ye ağabeylerini aramaya ve evlenecek bir kız bulmaya gitmesini söyler. Köse tavladan tahta atını alır. Uyuyan babasından da ateş mekanizması olmayan bir tüfek alıp evden ayrılır. Uzaktaki bir ormana giren Köse tavşan vurur. Havanın kararmasıyla dönüş yolunda karşısına çıkan büyükçe bir eve girer.

Köse'nin Devlerin Elinden Kurtulması Evdeki anne, baba ve çocuklar Köse'yi çok iyi bir şekilde karşılar. Onun için tavşandan yemek yapıp ona servis ederler. Tavşanın derisini temizleyip ters çeviren Köse onu başına takar. Geçmişte Keloğlan'la arkadaş olduğunu ve onunla birçok maceraya atıldıklarını söyler. Hızır Baba'yı da tanımaktadır. Evdeki çocuklarla birlikte tavşanı yedikten sonra kendisi için hazırlanan yatağa yatar. Fakat aile büyüklerinden şüphelendiği için uyumaz. Anneyle babanın gece vakitlerinde evin içinde gezindiklerini ve kendi aralarında konuştuklarını fark etmesi üzerine çocuklardan biriyle yerini değiştirir ve deriyi onun başına takar. Anneyle baba Köse sandıkları çocuklarını yerler. Onların uyumasıyla evden hışımla kaçan Köse, aile büyüklerinin birer dev olduğunu anlar. Evine varır varmaz uyur. Sabah uyandığında yaşadıklarını ailesine anlatan Köse'ye rüya gördüğü söylenir. Zira ağabeyleri evden hiç ayrılmamışlardır.

Temalar

Rüya *Avcı Köse* adlı masalda Baykurt, anne tarafından evlenecek bir kız bulmakla görevlendirilen ağabeylerinin kaybolması sonucunda onları aramaya giden Köse'nin başına gelen olayları anlatır. Ağabeylerini ararken bir dev ailesinin evinde kalan Köse, onlar tarafından yenilmekten son anda kurtulur. Fakat anlatının sonunda yaşanan bütün olayların Köse'nin hayal dünyasından ibaret olduğu ve aslında rüya gördüğü ortaya çıkar.

KOMŞU NİNELER

Kişiler

Nine Anlatının olumlu başkahramanıdır.

<i>Komşu Nine</i>	Anlatının olumsuz başkahramanıdır.
<i>Yaz</i>	Bulutların üzerinde yaşayan bir keçidir.
<i>Kış</i>	Bulutların üzerinde yaşayan bir keçidir.

Detaylı Olay Örgüsü

Nine'nin Ödüllendirilmesi Çocuklarını evlendirmiş ve bu yüzden neşeli günleri sona ermiş olan iki komşu nine birbirlerinin yalnızlığını paylaşmaktadırlar. Ninelerden biri oldukça iyi huyluyken diğeri bir hayli huysuzdur. İyi huylu nine bir gün evinin önünde bir bakla bulur. Bakladan yemek yapamayacağını anlaması üzerine onu toprağa eker. Baklanın toprağa ekilmesiyle birlikte bulutlara kadar uzanan bir sırık ortaya çıkar. Sırığın tepesine tırmanan nine bulutların üzerinde birbiriyle kavga eden Kış ve Yaz adlı iki keçi görür. Nine Yaz'la Kış'a ikisinin de oldukça önemli ve faydalı olduğunu söyleyerek onları barıştırır. Bunun üzerine Nine altın ve gümüşle ödüllendirilir. Sırıktan inen nineyi komşusu görür.

Komşu Nine'nin Cezalandırılması Nine'deki değişimi fark eden ve ne olduğunu merak eden komşu, Nine'nin altınları ve gümüşleri nasıl aldığını öğrenmesi üzerine kendisi de sırığa tırmanır. Komşu keçilerin kavga ettiklerini görür. Komşu kavga eden keçilere yazı da kışı da hiç sevmediğini söyler ve onlara lanet okur. Keçilerden bir heybe alan Komşu Nine, uyarı üzerine onu kapalı bir fırında açar. Heybenin içindeki patlayan kömürler Komşu Nine'yi yaralayıp yakar. Komşu Nine Nine'ye başına gelen olayı anlatır. Nine Komşu Nine'ye kendisinden istemiş olsaydı altınlarını ve gümüşlerini onunla paylaşmış olacağını söyler ve altınlarıyla gümüşlerini onunla paylaşır.

Temalar

Ceza *Komşu Nineler* adlı masalda Baykurt, kişilik özellikleri bakımından birbiriyle tamamen taban tabana zıt olan ninelerden birinin ödüllendirilmesini ve diğeri de cezalandırılmasını anlatır. Bakla sırığıyla bulutların üzerine çıkan Nine, bulutların üzerinde kavga eden keçilere karşı olumlu tavır takınır ve onları barıştırır. Bu davranışıyla Nine ödüllendirilir. Aynı şekilde sırığa tırmanan diğeri nine olumsuz tavrı nedeniyle keçiler tarafından cezalandırılır. Fakat olumlu nine altınlarıyla gümüşlerini olumsuz olanla paylaşır.

ŞİHİRLİ TENCERE

Kişiler

<i>Anne</i>	Kızın annesi iplik eğirerek ailesinin geçimini sağlamaktadır.
<i>Kız</i>	Anlatının başkahramanı annesinin ürettiği ürünleri pazarda satar.
<i>Ebe</i>	Tencere tarafından sarmaları çalınan anlatı kişisidir.
<i>Padişahın Kızı</i>	Tencere tarafından takıları çalınan anlatı kişisidir.
<i>Padişahın Oğlu</i>	Tencere tarafından kaçırılıp ve kızla evlenen anlatı kişisidir.
<i>Bakıcı</i>	Padişahın çocuklarına bakıcılık yapan anlatı kişisidir.

Detaylı Olay Örgüsü

Şihirli Tencerenin İçine Koyulan Şeyleri Aileye Götürmesi Anne iplik eğirerek çeşitli ürünler üretirken kızı da pazarda üretilen ürünleri satın kazanılan parayla domates, patates, biber ve 100 gr. kıyma satın almaktadır. Annenin ördüğü ve kızın pazarda sattığı ürünler sayesinde aile karnını doyurabilmektedir. Bir gün pazara yiyecek almaya giden kız çok güzel bir tencere görür ve onu pazarlık yaparak satın alır. Yiyecek alacak parası kalmaması üzerine eve yalnızca tencereyle dönen kız annesi tarafından dövülüp azarlanır. Anne, tencereyi eline aldığı gibi dışarı atar. Yoldan geçen bir ebe tencereyi görüp alır. Eve vardığında bir sarma yemeği yapıp tencerede pişirmeye başlar. Gebe bir kadının eşi tarafından çağırılan ebe evi kısa süreliğine terk eder. Ebenin evden ayrıldığı sırada tencere

evden kaçar ve kızın evine gelir. Tencerenin sarmayla dolu olduğunu öğrenen kız kapıyı açar ve annesiyle birlikte yemeği yiyip tencereyi yeniden dışarı atar.

Kızla Annesinin Evlenmesi Daha sonra padişahın kızı tencereyi yolda bulur. Onu çok beğenir ve bakıcısına onu aldırıp yola devam eder. Yüzmek için hazırlık yapan padişahın kızı bütün değerli takılarını tencerenin içine koyup yüzmeye gider. Tencere içindekilerle birlikte yeniden eve gelir. Takılar kızın bileziklerse annenin olur. Yeniden sokağa atılan tencere padişahın oğlu tarafından bulunur. Padişahın oğlu tencereyi alıp hamama gider. Ancak tencere, içine hiçbir şey koyulmaması üzerine padişahın oğlunu kaçırıp kızın evine gelir. Birbirlerini ilk defa gören padişahın oğluyla kız birbirlerine aşık olup evlenme kararı alırlar. Oğlunun bulunması şerefine padişah kırk gün kırk gece süren bir düğün yapar. Yalnız kalan annenin ağrılarını dindirmek amacıyla tencere ona da bir koca bulur. Evlenen annenin bütün şikâyetleri sona erer.

Temalar

Aşk *Sihirli Tencere* adlı masalda Baykurt, yiyecek alması için kendisine verilmiş olan parayla bir tencere satın alan kızın padişahın oğluyla tanışmasını ve onunla evlenmesini anlatır. Sihirli tencere kız veya annesi tarafından her sokağa atıldığında onu bulan kişiler tarafından içine koyulan şeylerle eve döner. Bir gün padişahın oğlunu kaçıran sihirli tencere kızla padişahın oğlunun tanışmasına vesile olur. Anneye de bir koca bulan sihirli tencere sahiplerini sevdiklerine kavuşturur ve bir daha sokağa atılmaz.

Kaynakça

Baykurt, Fakir. *Dünya Güzeli*. İstanbul, Beyoğlu: Literatür Yayınları, 2016.

Karabela, Sevim. *Fakir Baykurt (Hayatı ve Romanları Üzerine Bir İnceleme)*. Doktora Tezi, Ankara: T.C. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı, 2007.

Yanardağ, Mehmet Fetih. *Fakir Baykurt'un Hikâye ve Romanlarının Tema ve Yapısı Üzerine Bir İnceleme*. Doktora Tezi, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya: İnönü Üniversitesi, 2005.

Yanardağ, Mehmet Fetih. «*Fakir Baykurt'un Hikâyelerinde Tema.*» Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2007: 227-263.